

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice
na lata 2016-2025**

**Gmina Strzyżewice
Strzyżewice 109
23 - 107 Strzyżewice**

***Autor:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Spis treści:

1. WSTĘP.....	4
1.1. Podstawa prawna	4
1.2. Przedmiot opracowania	4
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	5
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu.....	6
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami	9
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	10
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	10
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO....	11
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
5.1. Istniejący stan środowiska.....	11
5.1.1. Położenie	11
5.1.2. Powierzchnia ziemi.....	12
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	13
5.1.4. Gleby	13
5.1.5. Wody	14
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	17
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	19
5.1.8. Krajobraz	22
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	22
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	24
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	24
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	25

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	26
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	28
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	34
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	36
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	37
9.4. Oddziaływanie na wody.....	37
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	38
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	40
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	40
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	41
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego	41
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	42
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE.....	43
12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	44
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW.....	46

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków realizacji dokumentu strategicznego opracowanego przez organ administracji samorządowej stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ustawa stanowi odzwierciedlenie wdrożenia do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym w dyrektywach Wspólnot Europejskich, którymi są:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

Oprócz ww. dyrektyw podstawę prawną stanowią inne ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze m.in.:

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,

i inne wymienione szczegółowo w rozdziale 13. Wykaz wykorzystanych materiałów.

1.2. Przedmiot opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji podejmowanych w analizowanym dokumencie.

Ilekczo w niniejszym dokumencie jest mowa o *Strategii*, rozumie się przez to projekt „*Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025*” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „*Prognozę oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025*”.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Wprowadzenie w życie planów i inwestycji zawartych w dokumencie *Strategii* może powodować oddziaływanie na środowisko. Niniejsza *Prognoza* ma zdiagnozować możliwe szkody dla środowiska, jakie mogą mieć miejsce na skutek realizacji przedsięwzięć, dla których *Strategia* wyznacza ramy i kierunki rozwoju, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w *Strategii* rozwiązaniami o charakterze planistycznym i organizacyjnym, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Ze względu na brak możliwości przeanalizowania na tym etapie wszystkich działań w zakresie rozwiązań technicznych, etap dokładnej identyfikacji zagrożeń związanych z realizacją inwestycji powinien zostać przeprowadzony na etapie uzyskiwania potrzebnych decyzji. Zatem określenie dokładnej skali oddziaływania poszczególnych inwestycji nie jest przedmiotem niniejszej *Prognozy*. Sporządzony dokument sygnalizuje ewentualne potencjalne zagrożenie środowiska.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja *Strategii*,
- dyskusję i współpracę autora *Prognozy* z autorem *Strategii* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Strategii* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza *Prognoza* spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WOOŚ.411.49.2016.MH z dnia 26 października 2016 r.) oraz Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie (pismo znak DNS-NZ.7016.224.2016.AS z dnia 11 października 2016 r.). Zasięg terytorialny opracowania obejmuje obszar całej Gminy Strzyżewice.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- projekt Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025,
- Strategię Rozwoju Lokalnego Gminy Strzyżewice na lata 2007-2020, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XIV/68/07 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 26 listopada 2007 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzyżewice uchwalone Uchwałą Rady Gminy Strzyżewice Nr LVII/235/10 z dnia 26 października 2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzyżewice,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów*.

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Niniejszą *Prognozę* sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań przyrodniczych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Poddano analizie dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie Gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska. Analizowano również środowiskowe uwarunkowania etapu realizacji i eksploatacji celów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska. *Prognoza* ma charakter ogólny, ponieważ odnosi się do oceny wpływu celów i zadań zawartych w *Strategii*. Zastosowano metody typowe dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, to jest:

- 1) **Opisowe** – metoda ta dotyczy charakterystyki i oceny istniejącego stanu poszczególnych elementów środowiska dokonanych na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy, a także z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie prowadzącego wojewódzki monitoring środowiska.
- 2) **Oceny analiz jakościowych** – metoda ta dotyczy identyfikacji i oceny analiz jakościowych oraz środowiskowych uzyskanych z Urzędu Gminy oraz z wojewódzkiego monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie.
- 3) **Macierzowe** – metoda ta przedstawiona została w postaci tabeli. W wierszach wpisano uruchamiane przy realizacji *Strategii* inwestycje, a w kolumnach – poszczególne elementy opisujące środowisko. Pod uwagę wzięto następujące komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, obszary chronione w tym obszary Natura 2000. Biorąc pod uwagę oceny skutków środowiskowych wdrażania zadań *Strategii*, poszczególne skutki zakwalifikowano do pozytywnych, negatywnych bądź neutralnych w zakresie analizowanego zagadnienia w stosunku do poszczególnych aspektów środowiskowych.
- 4) **Wartościowania** – metoda ta dotyczy oceny i wartościowania skutków przewidzianych zmian w środowisku podczas wdrażania projektów i wpływu poszczególnych celów projektów na komponenty środowiska.
- 5) **Kartograficzne** – metodę zastosowano przede wszystkim do przedstawienia stanu środowiska na analizowanym obszarze w ujęciu przestrzennym.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące rozpatrywanego obszaru. Ponadto analizie poddano środowiskowe uwarunkowania etapu realizacji i eksploatacji inwestycji strategicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Podstawą prawną do przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016–2025 jest art. 4 ust 1. Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który mówi, że politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.

Strategia uwzględnia zarówno potrzeby jak i oczekiwania całej wspólnoty lokalnej. Jako kluczowy plan postępowania władz samorządowych pełni rolę jednego z głównych narzędzi wspierania pozytywnych zmian oraz niwelowania pojawiających się barier. Stanowi diagnozę

zagrożeń oraz szans rozwoju społecznego i gospodarczego. Prace prowadzono, przy aktywnym udziale mieszkańców Gminy w procesie otwartych konsultacji społecznych.

Strategia określa cele i kierunki interwencji, służące efektywnemu podnoszeniu konkurencyjności Gminy Strzyżewice oraz jej zrównoważonego rozwoju. Opiera się na konkretnych założeniach, mających na celu rozwiązanie problemów gospodarczych, społecznych i przestrzennych. Wskazuje rozwiązania niezbędne do stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty.

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 – 2025 wynika przede wszystkim z konieczności uaktualnienia dokumentu. Nie mniej jednak jest także odpowiedzią na dynamikę zachodzących zmian społeczno-gospodarczych. W *Strategii* określona została wizja oraz misja rozwoju Gminy Strzyżewice.

Wizja przedstawia docelowy wizerunek Gminy z określeniem celów i zasad rozwoju w perspektywie kilku, kilkunastu lat przy uwzględnieniu rozwoju gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców. Stanowi pewien stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa (władze lokalne i partnerzy społeczno-gospodarczy) wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych przewag oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Wizja rozwoju

***Gmina Strzyżewice to silny ośrodek
mieszkalniczy o znaczeniu regionalnym,
posiadający modelowo rozwijającą się infrastrukturę techniczną,
charakteryzujący się wysoką aktywnością społeczną mieszkańców,
interesującą i bogatą ofertą edukacyjno-kulturalną
oraz rekreacyjno-wypoczynkową,
a także rozwijającym się rynkiem pracy oraz przedsiębiorczością,
przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru***

Misja rozwoju

***Gmina Strzyżewice jest dynamicznie rozwijającym się
ośrodkiem mieszkalniczym i gospodarczym,
o stale rosnącym poziomie życia,
zamożności i aktywności społecznej mieszkańców,
dzięki efektywnemu wykorzystaniu położenia
oraz wewnętrznych (endogenicznych) potencjałów,
rozwoju przedsiębiorczości i infrastruktury technicznej,
przy poszanowaniu środowiska naturalnego***

Misja to syntetyczne określenie działań podejmowanych przez wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, czyli lokalny samorząd, instytucje publiczne i prywatne oraz mieszkańców i zmierzających do osiągnięcia określonej wizji rozwoju Gminy. Misja spełnia funkcję promującą Gminę, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów oraz turystów. Stanowi jasny przekaz dla mieszkańców i gości odwiedzających to miejsce.

W celu realizacji przyjętej wizji i misji określono cel główny oraz cele szczegółowe, które sformułowano w sposób ogólny, dotyczą bowiem wieloletniego horyzontu czasowego. Pochodną celów szczegółowych są priorytety i kierunki interwencji, formułowane w sposób bardziej szczegółowy i stanowią podstawę do określania konkretnych działań inwestycyjnych.

Cel główny

***Wzrost jakości życia i zamożności mieszkańców Gminy Strzyżewice
dzięki zapewnieniu spójności terytorialnej
poprzez rozwój infrastruktury technicznej,
lokalnej gospodarki i kapitału społecznego
oraz zwiększeniu znaczenia Gminy jako obszaru atrakcyjnego
dla inwestycji w sferze mieszkalnictwa i przedsiębiorczości
w obszarze funkcjonalnym Lublina,
przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru***

Cel szczegółowy 1:

***Podniesienie znaczenia i atrakcyjności gospodarczej Gminy Strzyżewice
poprzez wspieranie przedsiębiorczości i budowanie warunków do inwestycji
przy uwzględnieniu rolniczego charakteru regionu***

Cel szczegółowy 2:

***Zwiększenie atrakcyjności i znaczenia Gminy Strzyżewice jako regionalnego
ośrodka osiedleńczego (mieszkalniczego) poprzez rozbudowę infrastruktury
technicznej i rekreacyjno-wypoczynkowej w oparciu o ekologię i zasady
zrównoważonego rozwoju***

Cel szczegółowy 3:

***Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój
kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz
podniesienie jakości usług edukacyjno-kulturalnych i społecznych.***

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice została przygotowana w wyniku wspólnych prac prowadzonych przez pracowników Urzędu Gminy Strzyżewice, ekspertów oraz lokalną społeczność. *Strategia* jest spójna z celami i priorytetami określonymi w dokumentach szczebla krajowego i regionalnego.

Dokument strategiczny	Cel główny/ strategiczny
Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025	Wzrost jakości życia i zamożności mieszkańców Gminy Strzyżewice dzięki zapewnieniu spójności terytorialnej poprzez rozwój infrastruktury technicznej, lokalnej gospodarki i kapitału społecznego oraz zwiększeniu znaczenia Gminy jako obszaru atrakcyjnego dla inwestycji w sferze mieszkalnictwa i przedsiębiorczości w obszarze funkcjonalnym Lublina, przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru.
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności	Poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	II obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka. III obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Celem głównym strategii jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób tak, aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno - gospodarczym Polski.
Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 r.	Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej.
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel 1: Wzmacnianie urbanizacji regionu Cel 2: Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich Cel 3: Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu Cel 4: Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu
Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030)	Misją powiatu lubelskiego jest stworzenie lepszych warunków do życia dla mieszkańców poprzez poprawę dostępu do infrastruktury, podniesienie poziomu oświaty i ochrony zdrowia, a także zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i ograniczanie negatywnych zjawisk wykluczenia społecznego, a także rozwój przedsiębiorczości i sektora rolnego przy udziale samorządu kierującego się zasadami współdziałania i partnerstwa.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Generalnym celem Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 jest zapewnienie trwałego, zintegrowanego, logicznego i spójnego rozwoju Gminy Strzyżewice w oparciu o realne uwarunkowania i rzeczywiste potencjały.

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice jest dokumentem, który ma za zadanie minimalizowanie niepewności w funkcjonowaniu oraz zapewnienie, obok realizacji celów doraźnych, długofalowego rozwoju Gminy. Jest zarazem podstawą do:

- wyznaczania perspektywicznych kierunków rozwoju Gminy,
- sprawnego dopasowywania się Gminy do zmieniających się warunków otoczenia,
- skutecznego i efektywnego zarządzania Gminą przez jej władze,
- optymalnego wykorzystania własnych środków finansowych,
- pozyskiwania środków finansowych na funkcjonowanie i rozwój Gminy ze źródeł zewnętrznych.

Główne cele opracowania Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 to:

1. Określenie i uzgodnienie kierunków polityki samorządu gminnego w perspektywie 8 lat poprzez :
 - określenie celów polityki Gminy,
 - ocenę szans i zagrożeń realizacji polityki gminnej,
 - przeprowadzenie konsultacji społecznych wybranych etapów opracowania projektu strategii, w sposób odpowiadający standardom partycypacji społecznej przy tworzeniu aktu kierownictwa wewnętrznego.
2. Wzmocnienie formalnych i organizacyjnych podstaw dla sprawnego i efektywnego zarządzania zrównoważonym rozwojem Gminy poprzez:
 - określenie zasad realizacji celów rozwoju Gminy (zadań, narzędzi i procedur),
 - koordynację ustaleń wszystkich opracowań analitycznych, planistycznych i strategicznych sporządzanych na potrzeby Gminy,
 - uchwalenie *Strategii* w postaci aktu kierownictwa wewnętrznego.
3. Maksymalne wykorzystanie szans przyswojenia zewnętrznych źródeł finansowania inicjatyw prorozwojowych Gminy (w tym środki dostępne w ramach funduszy strukturalnych UE) poprzez:
 - określenie zadań realizujących cele strategiczne z dostosowaniem do możliwości ich finansowania ze środków funduszy strukturalnych UE,
 - koordynację działań prorozwojowych podejmowanych przez samorządy różnych szczebli.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Istotnym elementem weryfikacji wdrożenia działań wskazanych w *Strategii* jest monitoring. Systematyczny monitoring pozwoli na obserwację i potwierdzenie prognozowanych skutków środowiskowych, będących wynikiem realizacji działań nakreślonych w *Strategii*.

Najważniejszą rolę w kontroli realizacji postanowień projektowanego dokumentu ma Urząd Gminy Strzyżewice, który może reagować na bieżąco na powstałe zagrożenia środowiskowe, dostosowując *Strategię* do aktualnych potrzeb.

Do monitoringu postępów realizacji *Strategii* rekomenduje się używanie zestawu wskaźników z analizy RegioStrateg. Są one ogólnodostępne w GUS i umożliwiają porównywanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Obejmują one następujące kategorie: demografia, rynek pracy, infrastruktura techniczna, mieszkalnictwo, potencjał społeczny i kulturalny, poziom wykształcenia i szkolnictwo, przedsiębiorczość, stabilność finansowa JST.

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje również szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Strzyżewice nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa lecz w odległości około 90 km od niej. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach *Strategii* ma charakter lokalny i ewentualne, negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie *Prognozy* stwierdzono, że realizacja *Strategii* nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

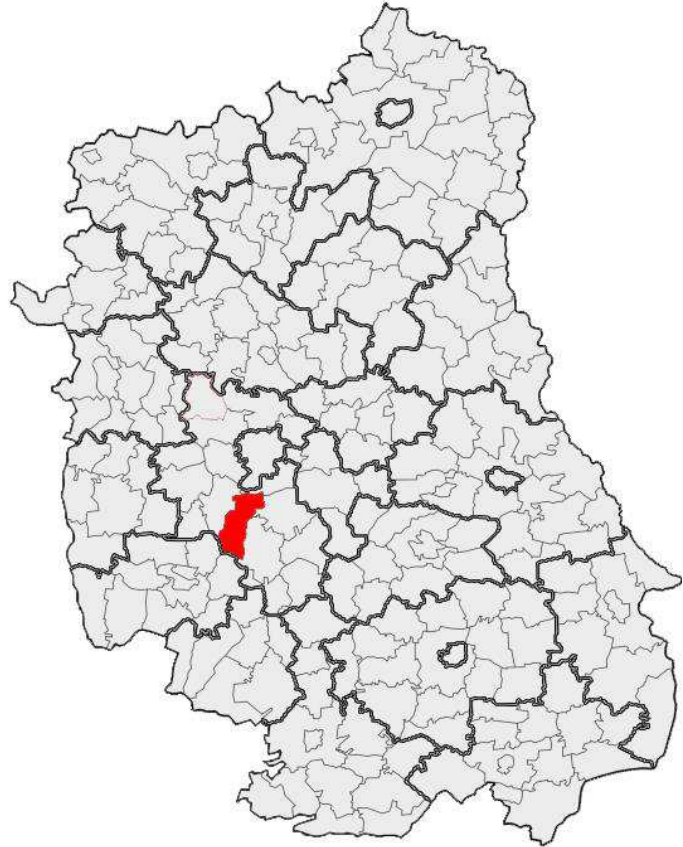
5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa lubelskiego, na południowy-zachód od stolicy województwa – Miasta Lublin. Jest jedną z 16 gmin należących do powiatu lubelskiego. Z racji położenia Gmina jest zrzeszona w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Kraina Wokół Lublina”, należy także do Związku Gmin Wiejskich RP. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 108,8 km².

Gmina Strzyżewice oddalona jest od centrum miasta stołecznego Warszawy o ok. 195 km, od stolicy województwa i siedziby powiatu lubelskiego – miasta Lublin o ok. 25 km, a zatem leży w bliskiej strefie jego oddziaływania.

Przez obszar Gminy nie przebiega żadna droga krajowa. Najważniejsze znaczenie komunikacyjne ma droga wojewódzka nr 834 łącząca Bełżyce, Niedrzwicę Dużą, Strzyżewice i Bychawę. Wspomaga ją sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez teren Gminy Strzyżewice (w okolicy wsi Kajetanówka, Franciszków i Kiełczewice) przebiegać będzie fragment drogi ekspresowej S19 Lublin-Rzeszów. Wjazd na tę trasę będzie możliwy na węzłach „Niedrzwica” (okolice Kajetanówki) oraz „Wilkołaz” (okolice Kiełczewic).

Rysunek 1. Położenie Gminy Strzyżewice na tle województwa lubelskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki>

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną J. Kondrackiego zachodnia część Gminy leży w obrębie Równiny Bełżyckiej, oddzielonej od Wyniosłości Giełczewskiej doliną Bystrzycy.

Wyniosłość Giełczewska (343.17) – mezoregion fizycznogeograficzny we wschodniej Polsce, stanowiący środkową część Wyżyny Lubelskiej. Region jest wzniesieniem osiągającym wysokość do 306 m n.p.m. (w formie ostańców), zbudowanym z przewarstwionych marglami opok. W południowo-zachodniej części regionu występują dodatkowo płyty lessów. Doliny Wyniosłości Giełczewskiej są asymetryczne, sieć wodna ma natomiast układ promienisty. Gleby regionu to przede wszystkim rędziny i gleby brunatnoziemne. Mezoregion jest regionem rolniczym.

Równina Bełżycka (343.13) – mezoregion fizycznogeograficzny we wschodniej Polsce, w północno-zachodniej części Wyżyny Lubelskiej. Region jest równiną o mało urozmaiconym krajobrazie, osiągającym wysokość od 160 (skarpa ku dolinie Wisły) do 230 m n.p.m. (dział wodny Wisły i Bystrzycy). Podłoże zbudowane jest z margli kredowych i glin zwałowych. Równina Bełżycka jest regionem typowo rolniczym.

Dominującym elementem rzeźby jest dolina Bystrzycy o przebiegu południkowym, która przechodzi niemal idealnie przez środek Gminy i stanowi jej oś. Od głównej doliny odchodzą niewielkie suche doliny o przebiegu równoleżnikowym. Wyraźnie widoczny jest asymetria w długości i wielkości tych dolin. Lewostronne są dłuższe, szersze i bardziej rozczłonkowane. Dno doliny Bystrzycy niemal na całym swoim przebiegu przez teren Gminy ma szerokość pomiędzy 200 m a 300 m.

Wysokości względne są stosunkowo duże. Najniżej położonym miejscem w Gminie (ok. 180 m n.p.m.) jest dno doliny Bystrzycy w północnej części Osmolic Pierwszych, zaś najwyższy punkt znajduje się w południowej części Gminy, w okolicach Kiełczewic Dolnych (ok. 263 m n.p.m.).

W morfologii terenu wyróżniają się również wzniesienia stanowiące fragmenty zrównań wierzchowinowych. Tworzą płaskie powierzchnie wzniesień i ostróg oddzielających zatoki

powierzchni pedymentu. Występują na wysokości około 210-230 m n.p.m. Zrównania wierzchowinowe wykształciły się w obrębie wychodni odporniejszych skał podłoża, opok i gez. Zrównania odpowiadają trzeciorzędowym etapom procesów planacyjnych lub fazom aktywności neotektonicznej.

Suche doliny rozcinające zrównania wierzchowinowe mają kierunek przeważnie równoleżnikowy, szerokość przy ujściu dochodzi do kilkuset metrów, długość do kilku kilometrów i głębokość do 30 m. Ich wyloty stanowią stożki napływowe zbudowane z piaszczysto-pyłastych deluwiiów.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Strzyżewice położona jest w peryferyjnej części platformy wschodnio-europejskiej, w obrębie jednostki strukturalnej rowu mazowiecko-lubelskiego (jedynie niewielka, południowa jego część umiejscowiona jest na podniesieniu radomsko-kraśnickim). Utwory dewonu reprezentowane są tu przez osady dewonu dolnego (mułki i piaskowce), dewonu środkowego (przeławicowane iłowce, dolomity, piaskowce i wapienie) oraz dewon górny (dolomity przechodzące w wapienie). Karbon również reprezentowany jest tu w postaci iłowców, mułowców i piaskowców. Utwory kredy wykształciły się tu pod postacią alb, margli, turonu i mastrychtu. Mastrycht górny to głównie opoki tworzące garby i wzniesienia. Skały trzeciorzędu występujące jedynie przy N-E granicy Gminy budują gezy z wapieniami i gezami marglistymi. Utwory czwartorzędu o miąższości dochodzącej do 20m spotkać można głównie w dolinach rzek Bystrzycy i Kosarzewki oraz dolinach denudacyjnych. Terasę nadzalewową dolin rzecznych pokrywają mułki piaszczyste i piaski zlodowacenia północnopolskiego, zaś dno doliny pokrywają mady lub torfy holocenijskie. Gliny zwałowe występują tylko pojedynczymi płatami w okolicy Strzyżewic, Dębszczyzny i Kajetanówki.

5.1.4. Gleby

Największą powierzchnie w skali Gminy zajmują użytki rolne, które powstały na podłożu lessowym. Występują tam bardzo dobre gleby II i III klasy (80% powierzchni Gminy). Gleby wytworzone z piasków zajmują około 10% gruntów ornych i należą do IVb-V klasy bonitacyjnej. Pozostałe tereny obejmują gleby brunatne. Gleb ciężkich i bardzo ciężkich brak.

Blisko 65% gruntów ornych posiada dobre uwilgotnienie, a około 35%, głównie w części północnej Gminy jest sucha. Okresowo podmokłe gleby zajmują jedynie niecałe 18% gruntów ornych i prawie 97% użytków zielonych.

Na terenie Gminy występują kompleksy glebowe: żytni bardzo dobry (lekkie, o dobrze wykształconym poziomie próchnicznym i stosunkach wilgotnościowych), żytni dobry (głęboko wyługowane i zakwaszone) i zbożowo-pastewny (ze słabo przepuszczalną, dolną częścią profilową). Z utworami wieku czwartorzędowego i kredowego związane są surowce mineralne. Kruszywo naturalne w postaci piasków rzecznych tworzy terasy nadzalewowe rzek. Były one eksploatowane na potrzeby budowy dróg z udokumentowanego złoża „Borkowizna”, a także w Bystrzycy Starej i Kiełczewicach Dolnych. W rejonie Kajetanówki, Strzyżewic i Dębszczyzny występują również nie eksploatowane surowce ilaste (gliny zwałowe). Udokumentowane złoża torfu niskiego (o grubości ok. 2,2 m) znajdują się w rejonie miejscowości Osmolice oraz w złożu „Bychawa – Żabia Wola”. Jedynym wiadomym punktem eksploatacji opok jest kolonia Kolanówka, a pozostałe wydobywania (jak i wszystkie wydobywania złóż) prowadzone są rabunkowo. Co najmniej trzy wyrobiska wymagają rekultywacji: „Borkowizna”, wyrobisko piasku nieopodal Bystrzycy Nowej i Starej, wykorzystywane niejednokrotnie na nielegalne wysypiska śmieci.

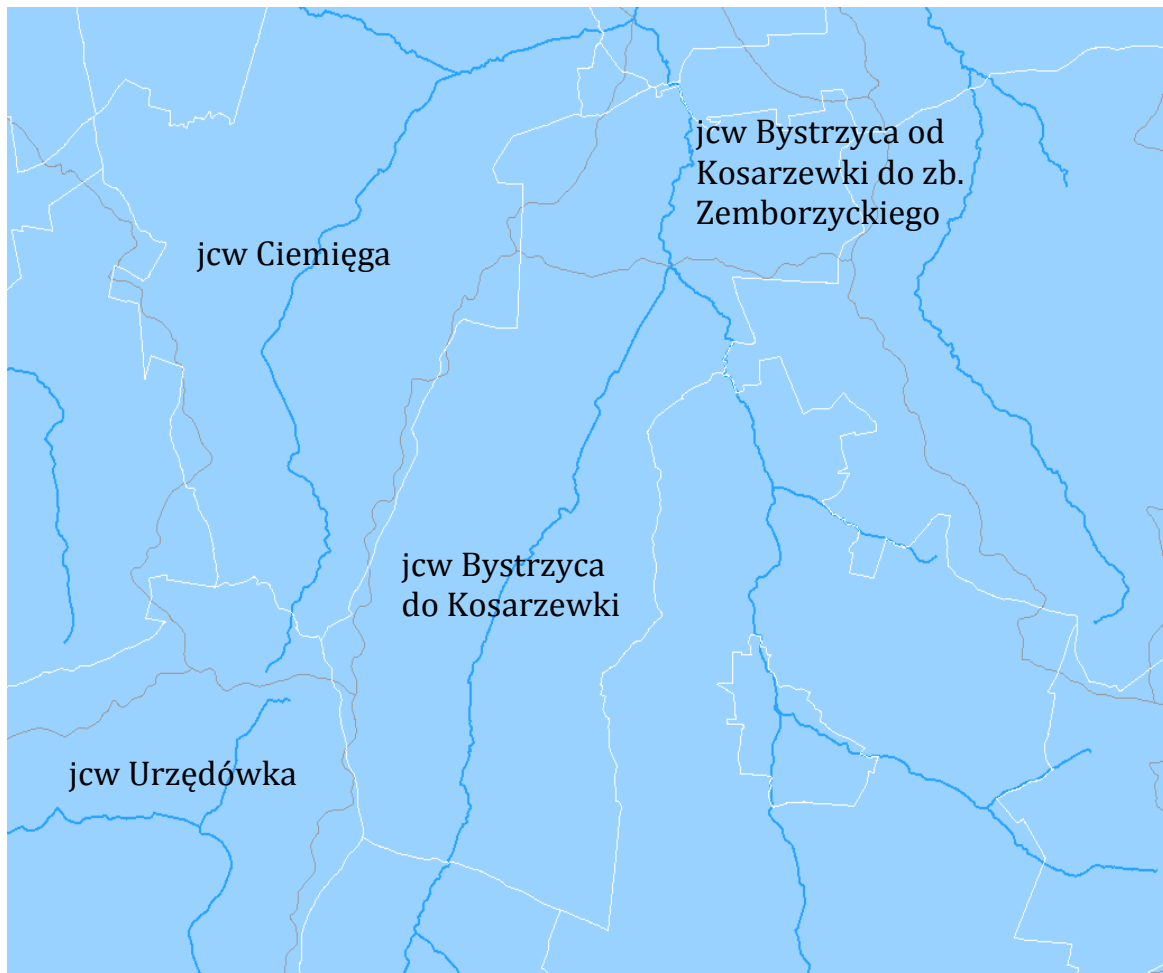
5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Niemal cały obszar Gminy położony jest w zlewni Bystrzycy (90% powierzchni), pozostałe 10% należy do zlewni jej prawobrzeżnego dopływu Kosarzewki.

Wielkość zasobów wodnych Gminy zależy głównie od zasilania atmosferycznego. Same rzeki zasilane są z licznych źródeł, których w dorzeczu Bystrzycy zarejestrowano prawie 320 (w tym 191 czynnych) i są to zarówno źródła okresowo zanikające, jak i o wydajności około 100 l/s. Niestety od dłuższego już czasu obserwuje się tu zmniejszenie się liczby czynnych źródeł, zanik strumieni, a co za tym idzie skracanie długości cieków (na co wpływ ma zapewne zwiększająca się liczba wierconych studni). Ogólnie obszar dorzecza cechuje ubóstwo wód powierzchniowych, których występowanie ogranicza się jedynie do doliny i zasilania podziemnego. Bystrzyca na 27,5 km swego biegu przyjmuje dopływ Kosarzewkę odznaczającą się bardzo rzadką siecią rzeczną (źródła odwadniają tu górne słabo zasobne kredowe poziomy wodonośne lub nie tworzą odpływu).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego na obszarze województwa lubelskiego w latach 2010 – 2015 dokonał oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Rysunek 2. Położenie Gminy Strzyżewice na tle jednolitych części wód powierzchniowych

Źródło: <http://mapy.gis-expert.pl/lubelszczyzna/wios/>

Większość obszaru opracowania położona jest w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych Bystrzyca do Kosarzewki (jcw PLRW2000624629). Najbliższy punkt pomiarowy badający stan wód powierzchniowych zlokalizowany jest na rzece Bystrzycy w punkcie pomiarowo-kontrolnym Bystrzyca - Osmolice (PL01S1101_1616) wykazała następujące wartości wskaźników:

- klasa elementów biologicznych – stan umiarkowany,
- klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- stan/potencjał ekologiczny – potencjał umiarkowany,
- stan chemiczny - dobry
- jcw na obszarze chronionym – tak,
- dobry stan we wszystkich ppk MOC – tak,
- stan jcw –zły.

Północna część Gminy leży w obrębie jcw Bystrzyca od Kosarzewki do zb. Zemborzyckiego (PLRW2000924651), badania zostały przeprowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym Bystrzyca – Zemborzyce (PL01S1101_1617) i wykazały:

- klasa elementów biologicznych – stan umiarkowany,
- klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- stan/potencjał ekologiczny – potencjał umiarkowany,
- jcw na obszarze chronionym – tak,
- dobry stan we wszystkich ppk MOC – nie,
- stan jcw –zły.

Zachodnie fragmenty Gminy leżą w obrębie jcw Ciemięga (PLRW2000624649), badania zostały przeprowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym Krężniczanka - Krężnica Jara (PL01S1101_1620) i wykazały:

- klasa elementów biologicznych – stan umiarkowany,
- klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- klasa elementów fizykochemicznych – poniżej stanu dobrego,
- stan/potencjał ekologiczny – potencjał umiarkowany,
- jcw na obszarze chronionym – tak,
- dobry stan we wszystkich ppk MOC – nie,
- stan jcw –zły.

Południowe fragmenty Gminy leżą w obrębie jcw Urzędówka (PLRW20006233649), badania zostały przeprowadzone w punkcie pomiarowo-kontrolnym Urzędówka – Bęczyn (PL01S1101_1578) i wykazały:

- klasa elementów biologicznych – stan umiarkowany,
- klasa elementów hydromorfologicznych – stan dobry,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- stan/potencjał ekologiczny – potencjał słaby,

- jcw na obszarze chronionym – tak,
- dobry stan we wszystkich ppk MOC – nie,
- stan jcw –zły.

Tabela 1. Stan jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Strzyżewice

Lp.	Jednolite części wód powierzchniowych	Czy jcw jest monitorowana?	Status jcw	Aktualny stan lub potencjał jcw	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
1.	Bystrzyca do Kosarzewki (PLRW2000624629)	tak	naturalna	zły	zagrożona	dobry	dobry
2.	Bystrzyca od Kosarzewki do zb. Zemborzyckiego (PLRW2000924651)	tak	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	dobry	dobry
3.	Ciemiega (PLRW2000624649)	tak	naturalna	zły	zagrożona	dobry	dobry
4.	Urzędówka (PLRW20006233649).	tak	naturalna	zły	zagrożona	dobry	dobry

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z dnia 28 listopada 2016 r.)

W ramach analizowanej Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice przewiduje się realizację zadań o charakterze inwestycyjnym, są to:

- uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (Podlesie),
- budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelnej Woli,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,

- montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- budowa targowiska w Strzyżewicach,
- budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych,
- remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich.

Wyznaczone w projekcie *Strategii* inwestycje rozmieszczone są na terenie całej Gminy i obejmują swoim zasięgiem wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych. Ze względu na fakt, iż większość obszaru Gminy położona jest w obrębie jcw Bystrzyca do Kosarzewki, również w tej jednostce będzie zrealizowanych najwięcej działań.

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Strzyżewice położony jest w regionie lubelsko-radomskim, podregion lubelski. Głębokość występowania wód podziemnych jest dość zróżnicowana i wykazuje związek z rzeźbą terenu. Charakterystycznym zjawiskiem na Wyżynie Lubelskiej jest występowanie głębokich wód podziemnych w strefach wierzchowinowych bezpośrednio przylegających do dużych dolin. Zwierciadło wód jest swobodne lub naporowe. Wody naporowe występują głównie w dolinach rzecznych (Bystrzyca), dlatego w ich dnach pojawiają się źródła.

Główny poziom wodonośny związany jest z węglanowymi utworami górnej kredy - są to wody szczelinowo-warstwowe. Zasilane one są poprzez opady atmosferyczne, a infiltrację opadów na większości terenu Gminy umożliwia cienka warstwa przepuszczalnych piasków polodowcowych. Wysoka wodoprzepuszczalność utworów strefy aeracji stanowi jednocześnie zagrożenie ze względu na łatwo przenikanie zanieczyszczeń. Głębokość zwierciadła waha się od 9 m p.p.t. (studnia w Pszczelej Woli) do 48 m p.p.t. (studnia w Pawłowie dla wodociągu wiejskiego).

Analizowany obszar położony jest w obrębie jednostki hydrologicznej Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka Lubelska. Jest to zbiornik kredowy, który z uwagi na swój zasięg ma zasadnicze znaczenie w zaspokajaniu potrzeb wodnych regionu lubelskiego. Stan jakości wód podziemnych głównego poziomu użytkowego wskazuje jedynie na nieznaczny wpływ czynników antropogenicznych, w przewadze są to wody dobrej lub bardzo dobrej jakości (II i III klasa jakości wód podziemnych). Według dokumentacji hydrogeologicznej wykonanej przez PiG w 2008 r., aktualna powierzchnia zbiornika wynosi 7 492,5 km², natomiast zasoby dyspozycyjne szacowane są na 1052,7 tys. m³/d (zatwierdzone decyzją Ministra Środowiska w 2000 r.).

Zgodnie z nowym podziałem wód podziemnych Gmina Strzyżewice niemal w całości znajduje się w obrębie JCWPd nr 89 (kod PLGW200089), dla którego określono: stan chemiczny – dobry, stan ilościowy – dobry, ogólny stan JCWPd – dobry. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Obszar Gminy w podziale klimatycznym Zinkiewiczów zaliczany jest do lubelsko-chełmskiej dziedziny klimatycznej. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody odgrywają masy

powietrza polarno-morskiego (66%) i kontynentalnego (22%). Powietrze polarno-morskie powoduje w okresie letnim wzrost zachmurzenia, opady i ochłodzenie, a w zimie ocieplenie z opadami deszczu lub śniegu. Powietrze arktyczne napływa z częstością 12%, głównie w okresie wiosny. Najrzadziej pojawiają się masy powietrza zwrotnikowego-jedynie 3% dni w roku.

Najwięcej dni z pogodą frontową występuje w ostatnie miesiące roku-miesiące te podobnie jak czerwiec i sierpień charakteryzują się stabilnymi stanami pogody. W skali rocznej przeważają wiatry zachodnie (ponad 40% SW, W i NW), a średnia ich prędkość wynosi 2,5m/s. Średnia roczna temperatura w sąsiednim Lublinie wynosiła 8,1° C. Okres wegetacyjny trwa 210-220 dni. Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 550 mm, a czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio 80 dni. Roczne maksimum usłonecznienia występuje w czerwcu (prawie 220 godzin), a przeciętna liczba dni z mgłą równa jest 40.

Topoklimat kształtowany jest przez bogatą rzeźbę terenu (przy zróżnicowaniu hipsometrycznym i zmienności ekspozycji zwłaszcza w strefie przydolinnej). Najkorzystniejszymi warunkami klimatycznymi dla zabudowy mieszkaniowej odznaczają się wierzchowiny (płaskie i lekko nachylone) oraz zbocza o ekspozycji południowej. Są one dobrze przewietrzane oraz nasłonecznione i posiadają optymalne warunki termiczno-wilgotnościowe. Są to obszary leżące poza strefą doliny Bystrzycy oraz zbocza południowe suchych dolin (okolice Kiełczewic, Borkowizny i Strzyżewic), uchodzących do doliny Bystrzycy. Dobrymi warunkami dla zabudowy odznaczają się też tereny o ekspozycji wschodniej i zachodniej, choć podkreślić należy, że są one chłodniejsze, mniej nasłonecznione i gorzej przewietrzane. W nie właśnie wpisał się historyczny układ osadniczy.

Niekorzystne dla zabudowy są zbocza o ekspozycji północnej (obręb suchych dolin i den dolin rzecznych na całym obszarze Gminy) sprzyjające występowaniu mgieł, inwersji termicznych i mas chłodnego powietrza.

Zanieczyszczenie powietrza

Na analizowanym obszarze brak jest silnie uciążliwych dla środowiska punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza. Źródłami zanieczyszczeń są przede wszystkim kotłownie gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej oraz szlaki komunikacyjne (zwłaszcza droga wojewódzka). Poziom zanieczyszczeń zmienia się sezonowo. Wzrasta w okresie niskich temperatur, niewielkich opadów oraz słabych wiatrów, czyli podczas trwania okresu grzewczego.

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	pył PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	pył PM2,5
A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Tabela 3. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A

Monitoring środowiska prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w 2015 r. kwalifikuje obszar Gminy do strefy lubelskiej. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej przedstawiono w powyższych tabelach (Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015 roku, WIOŚ w Lublinie 2016).

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Szatę roślinną Gminy Strzyżewice reprezentują: lasy, drzewa przydrożne, różne formy zieleni ozdobnej, towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, roślinność szuwarowa zaroślowa i łąkowa, a także roślinność użytkowa pól uprawnych i ogrodów.

Lasy zajmują powierzchnię ok. 1750 ha. Lesistość Gminy utrzymuje się na poziomie 15,9% i jest poniżej przeciętnej w skali województwa (ok. 28%).

Siedliska leśne tworzą głównie: bór świeży, bór mieszany świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany świeży, las świeży, ols typowy, ols jesionowy. Największe obszary leśne znajdują się w Osmolicach Drugich, Żabiej Woli, Osmolicach Pierwszych, Bystrzycy Starej, Strzyżewicach, Dębszczyźnie, Kiełczewicach Górnych i Kolonii Kiełczewice Dolne.

Bory świeże występują przede wszystkim w północnej części Gminy (las w Osmolicach Drugich, Żabiej Woli) i zbudowane są głównie z sosny. Bory mieszane występują w centralnej części Gminy (Bystrzycy Starej, Strzyżewicach, Dębszczyźnie, Kiełczewicach Górnych i Kolonii Kiełczewice Dolne), drzewostan budują sosny i dęby. Olsy zbudowane głównie z olszy czarnej występują w dolinie Bystrzycy, w Borkowiznie, w sąsiedztwie stawów, cieków wodnych i rzek.

Większość terenów Gminy przeznaczona jest pod grunty orne i w mniejszym stopniu pod użytki zielone. Roślinność segetalna, która towarzyszy uprawom ma znaczenie marginalne. Jej niewielkie płyty za sprawą stosowania herbicydów pozostały najczęściej na krawędziach pól. Są one ostoją niektórych gatunków pospolitych chwastów jak: chaber bławatek, maruna bezwonna, mak polny, ostrożeń polny, fiołek polny, miotła zbożowa, tobołki polne itp.

Użytki zielone zachowały się głównie, w dolinach cieków. Są to niewielkie powierzchniowo płyty mezo- i eutroficznych łąk wykorzystywanych jako pastwiska. Są one silnie przekształcone przez wieloletnią, intensywną gospodarkę i posiadają obiektywnie niewielkie wartości przyrodnicze i krajobrazowe. Jednak w krajobrazie rolniczym stanowią ostoje pospolitych gatunków roślin łąkowych i tym samym podnoszą ogólną różnorodność biologiczną tych terenów.

Dużą rolę w krajobrazie i funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego odgrywają zadrzewienia przydrożne, śródpolne oraz obszarów zabudowanych (sady, parki podworskie, ogródki przydomowe), pełniące funkcje przyrodnicze, krajobrazowe i izolacyjne. Tworzone są przez drzewa należące do różnych gatunków np. jesion wyniosły, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, brzoza, klon pospolity, wierzba krucha, czy topola osika.

Śródpolne zakrzewienia rozwijające się na miedzach i krawędziach to tzw. czyźnie, są to termofilne zarośla zbudowane głównie ze śliwy tarniny, głogów, dzikich jabłoni i grusz, jeżyn i bzu czarnego.

Świat zwierzęcy

Gmina Strzyżewice, z uwagi na małą lesistość należy do terenów stosunkowo ubogich pod względem faunistycznym. Najcenniejszymi terenami są kompleksy leśne, a zwłaszcza ich obrzeża oraz łąki w dolinie Bystrzycy. Ponieważ informacje dotyczące stanu fauny i flory obszaru Gminy są bardzo ubogie przyjęto, że na tym terenie występować mogą zwierzęta typowe dla znajdujących się tam siedlisk oraz występujące w tym regionie Polski.

Do najczęściej spotykanych gatunków ssaków występujących na obszarach wiejskich środkowej Lubelszczyzny należą: zając szarak, sarna, lis, dzik, kuna leśna, jeź wschodni, kret, ryjówka aksamitna, łasica.

Stosunkowo najbardziej urozmaicona gatunkowo jest awifauna. Ptaki śpiewające zasiedlają głównie większe kompleksy leśne. Najbardziej atrakcyjnym żerowiskiem dla ptaków są łąki w dolinie Bystrzycy, gdzie występuje m.in.: dzięcioł duży, drozd śpiewak, kukułka, kowalik, kos, myszołów zwyczajny, muchołówka mała, pierwiosnek, pokrzywka czarnołbista, przepiórka, kuropatwa, bażant, rudzik, sikor modra, sikora bogatka, świstunka, trznadel, zięba i wiele innych gatunków.

Lokalne zbiorniki wodne, nawet te okresowo wysychające, pełnią ważną rolę jako miejsca rozrodu płazów. Występować tam mogą: ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, żaba trawna, żaba śmieszka, żaba wodna,

Z gadów na terenach wilgotnych i podmokłych można spodziewać się zaskrońca zwyczajnego i padalca zwyczajnego. Natomiast na terenach nasłonecznionych przy drogach i miedzach jaszczurki zwinki i jaszczurki żyworodnej.

Różnorodność biologiczna

Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w obrębie kompleksów leśnych oraz dolinach rzek. Mniej zróżnicowane są obszary mozaiki polno - leśnej z zadrzewieniami śródpolnymi i przydrożnymi. Najmniejsze zróżnicowanie siedliska występuje w obrębie agrocenoz. W takim obszarze ze względu na niewielkie zróżnicowanie siedliskowe, nieliczna i mało urozmaicona jest szata roślinna a co za tym idzie również świat zwierząt.

Elementy systemu przyrodniczego Gminy

1. Obszary węzłowe – stanowią je cztery największe kompleksy leśne (Las Żabiowski położony na wschód od Żabiej Woli, Las Budny położony na północ od Dębszczyzny, Las Osmolicki położony na zachód od Osmolic Pierwszych, Las Wilkołaski położony na zachód od Kol. Kiełczewice Dolne), a także fragmenty doliny Bystrzycy z wodami stojącymi i terenami zadrzewionymi oraz ujściowy odcinek doliny Kosarzewki ze zboczami wierzchowiny. Stanowią one biocentra systemu, które z racji na swą względnie wysoką bioróżnorodność zasilają sąsiadujące tereny. Charakteryzują się najwyższymi walorami przyrody żywej, nieożywionej i krajobrazu w Gminie. Skupiają wiele cennych gatunków flory i fauny, w tym rzadkich i objętych ochroną gatunkową. Istotną cechą obszarów węzłowych w Gminie Strzyżewice jest to, że są one składową Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych i regionalnego systemu przyrodniczego województwa lubelskiego (Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu i korytarz ekologiczny górnej Bystrzycy).
2. Węzły ekologiczne - to, wspomagające i uzupełniające obszary węzłowe elementy systemu, stanowią wszystkie kompleksy leśne w strefach wododziałowych. Ich znaczenie wynika ze stymulującej roli lasów wododziałowych dla stosunków wodnych, w tym szczególnie krążenia i zasobów wodnych.
3. Tereny łącznikowe:
 - korytarze ekologiczne – do tych wielofunkcyjnych rejonów umożliwiających swobodne przemieszczanie się gatunków i osobników należą dolina Bystrzycy i ujściowy odcinek rzeki Kosarzewki,
 - sięgacze ekologiczne - zasadniczo łączą one elementy przyrodniczego systemu Gminy pełniąc rolę przyrodniczą i hydrograficzną, a także poboczną (drugorzędową) - klimatyczną. Należą do nich często zadrzewione formy suchych dolin i innych rozcięć erozyjnych.

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie Gminy Strzyżewice:

Na terenie Gminy Strzyżewice ochronie podlegają:

- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 22 pomniki przyrody,
- 2 źródła w Kiełczewicach Górnych, źródło dolinne, występujące na wysokości 206 m n.p.m.,
- źródło w Piotrowicach - Kąty, podzboczowe, szczelinowo-pulsujące, wypływające z rozległej niszy wachlarzowej, wys. 188 m n.p.m.,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy na odcinku rzeki Bystrzycy w Kiełczewicach Górnych (źródła wypływające ze sfery korytowej, wąwozy, parowy, debry, II klasa czystości wody, stanowiska lęgowe rzadkich ptaków: słowik szary, strumieniówka, gąsiorek, dzięcioł zielony, dzięciołek),
- użytek ekologiczny – zbocze kserotermiczne „Szałwia” w Kiełczewicach Maryjskich, występują tu m.in. szałwia łąkowa, smółka pospolita, lepnica zwisła, centuria pospolita, wiśnia karłowata,
- 2 rozległe, głębokie, pokryte rzadką roślinnością wąwozy w Strzyżewicach,
- starorzecze w Strzyżewicach z linią wodną (grązel żółty).

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu (OChK). Obejmuje dolinę Czerniejówki, na odcinku od południowej granicy Gminy do Dominowa, odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Rzeka często przerzuca swoje koryto, miejscami podcinając strome zbocza na wysokości kilku metrów. Dno doliny jest podmokłe i nie użytkowane rolniczo, zaś w miejscach, gdzie są koszone łąki dostęp do rzeki jest łatwy. Podobnie szeroka dolina (800 m) Bystrzycy koło Prawiednik znacznie ożywia krajobraz. Od zachodu stok jest łagodny, a koryto rzeki przebiega prawie pod stromym stokiem wschodnim. Łatwy dostęp od strony drogi Lublin-Bychawa zachęca do zatrzymania się, czy spaceru nad rzeką. Zaliczony do niego został północno – zachodni fragment Gminy obejmujący dolinę Czerniejówki z fragmentami okresowo podtopionych łąk oraz lasami. Granice OChK określa Rozporządzenie nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. w sprawie Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lub. z 31 marca 2006 r. Nr 65, poz. 1225).

Pomniki przyrody:

- lipa drobnolistna (obwód: 311 cm) na terenie bazy Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Strzyżewicach,
- orzech czarny (obwód: 204 cm) w zabytkowym zespole dworsko - parkowym w Strzyżewicach,
- lipa drobnolistna (obwód: 640 cm), tzw. "Lipa Wawrynów" w parku Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli,
- lipa drobnolistna dwukonarowa (obwód: A- 350 cm, B - 315 cm) na gruntach prywatnych (H. i M. Polakowskich) w Żabiej Woli,
- grupa pięciu lip drobnolistnych (obwód: - 229 - 352 cm) w parku Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli,
- „Aleja Rohlandów”, aleja o długości 520 m, szerokości 6 m, 92 szt. lip (obwód: 210 – 450 cm) na terenie parku Zespołu Szkół Rolniczych w Pszczelej Woli,
- miłorzęb chiński (obwód: 150 cm) w Pszczelej Woli,

- korkowiec amurski (obwód: 180 cm) w Pszczelej Woli,
- grupa 11 olsz czarnych (obwód: 218-310 cm) w Pszczelej Woli,
- modrzew polski (obwód: 238 cm) w Pszczelej Woli,
- głóg szkarłatny (obwód: 91 cm) w Pszczelej Woli,
- 5 szt. jesionów wyniosłych (obwód: 250 - 280 cm) w Pszczelej Woli,
- grupa 6 dębów szypułkowych (200 - 600 cm), na gazonie podworskim w Strzyżewicach.

5.1.8. Krajobraz

Ukształtowanie terenu Gminy Strzyżewice cechuje się urozmaiconą rzeźbą, szczególnie w części krawędziowej doliny gdzie występuje bardzo atrakcyjny układ krajobrazowy i przyrodniczy. W południowej części Gminy teren jest bardziej urozmaicony obfituje w wiele malowniczych jarów i wąwozów, częściowo porośniętych krzewami i drzewami. Jest to niewątpliwie najpiękniejszy odcinek doliny z wysoką skarpą po prawej stronie rzeki. Na tym obszarze występują miejsca najwyższej położone: wzniesienie o wysokości 263 m w Kolonii Kiełczewice Dolne oraz „Ptasia Góra – Murakowa Góra” (wysokość 261,7 m) w Kiełczewicach Dolnych. Natomiast do miejsc najniższej położonych zaliczamy zlokalizowane w północnej części Gminy tereny w Osmolicach o wysokości 180 m, o łagodniejszym nachyleniu stoków i mniejszej różnicy wzniesień.

Dominującym walorem przyrodniczo-krajobrazowym są wąwozy, bijące źródła oraz doliny rzeczne Bystrzycy wraz z jej dopływami. Obfitują one w rzadką roślinność wodną oraz wiele chronionych gatunków zwierząt. Również czyste wody Bystrzycy są siedliskiem wielu gatunków ryb: pstrągów, szczupaków itp. Coraz częściej w tych wodach spotkać można raki.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Obiekty nieruchome na terenie Gminy Strzyżewice objęte ochroną konserwatorską (wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego):

1. Zespół pałacowo-parkowy w Pszczelej Woli (A/702). Zespół obejmuje: pałac z 1852 r., park z drzewostanem, zespół uli zgromadzonych na terenie parku. Jest to przykład zespołu pałacowo-parkowego z drugiej połowy XIX w., w którym pałac jest harmonijnie wpisany w park krajobrazowy, powstały przez rozwinięcie założenia wcześniejszego.
2. Aleja lipowa (zwana Aleją Rohlandów) w Żabiej Woli (A/335). Wzdłuż drogi z Prawiednik do Żabiej Woli. Stanowi przykład dobrze zachowanej (ok. 550 m) XIX-wiecznej alei dojazdowej ze starymi lipami.
3. Zespół pałacowo-parkowy w Osmolicach Pierwszych (A/720), który obejmuje:
 - Pałac z I połowy XIX w., reprezentujący przykład okazałej rezydencji ziemiańskiej, utrzymanej w surowych formach z monumentalnym czterokolumnowym portykiem w stylu toskańskim wraz z oryginalnym wyposażeniem wewnątrz i zachowanymi elementami wystroju,
 - budynek dawnej rządcówki (obecnie w ruinie – remontowany),
 - dawny spichlerz z 1842 r.,
 - młyn z ok. 1920 r.,
 - park z drzewostanem o pomnikowym charakterze z jego rozplanowaniem i kompozycją w obrębie określonym w decyzji o wpisaniu dobra kultury do rejestru zabytków.

Jest to cenny przykład pałacowej klasycystycznej rezydencji ziemiańskiej z XIX w. - nawiązującej formą architektoniczną pałacu do okazałych, monumentalnych siedzib, charakterystycznych dla XIX w., harmonijnie skomponowanej według barkowych tradycji między podjazdem a parkiem.

4. Zespół dworsko-parkowy Tuszów w Żabiej Woli (A/758). Znajduje się tu dwór wspólnie odbudowany od fundamentów według pierwotnego kształtu architektonicznego z ok. połowy XIX w. (klasycystyczny), park krajobrazowy o czytelnej kompozycji (XIX w.) z cennym drzewostanem i zachowanymi fragmentami alei, stawy – uzupełniające kompozycję całości, znajdujące się w polu widzenia wraz z rzeczką Kosarzewką i łąkami w jej dolinie – z punktu widokowego na zachodniej skarpie parku. Stanowi on przykład zrewaloryzowanej kompozycji przestrzennej z XIX w., w której dwór, park i stawy stanowią harmonijną i malowniczą całość połączoną umiejętnie z naturalnymi walorami urozmaiconego terenu, mającej znaczenie historyczne, estetyczne i ekologiczne.
5. Zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach (A/1091). Zespół obejmuje: murowany dwór z II połowy XIX w., wraz z parkiem krajobrazowym, park, pozostałości kamiennego pomnika z XIX w. – znajdującego się w części środkowej parku, murowany spichlerz z II połowy XIX w., zadrzewienie alei wjazdowej.
6. Bystrzyca Nowa (A/293) - ruiny zamku z XVI w. - wzniesionego dla kontroli brodu na Bystrzycy.
7. Bystrzyca Nowa (A/1012) – cmentarz wojenny z I wojny światowej (z 1915 r.) żołnierzy austriackich o powierzchni 0,26 ha. Przykład prostego cmentarza polowego założonego na planie prostokąta otoczonego wałem ziemnym; regularny, geometryczny układ 20 mogił zbiorowych i ok. 10 pojedynczych.
8. Kiełczewice Dolne (A/1086) - cmentarz wojenny z I wojny światowej (z VIII. 1914 r.) żołnierzy austriackich i niemieckich oraz kilku rosyjskich o powierzchni 0,16 ha. Położony na najwyższym wzniesieniu w okolicy (zwanym Górą Ptasią lub Murakową). Założony na planie prostokąta, otoczony wałem ziemnym i rowem. Mogiły zbiorowe ziemne w trzech rzędach. Miejsce to - wyniesione ponad okolicą otwiera się na jej szeroką panoramę. Jest historycznym miejscem pamięci.
9. Kiełczewice Dolne (A/1080) – cmentarz wojenny z I wojny światowej (z VII. 1915 r.) żołnierzy austriackich i rosyjskich o powierzchni 0,05 ha. Zlokalizowany na płaskim terenie, przy drodze – w formie dużego kopca - mogiły zbiorowej. Założony na kwadracie, otoczony głębokim szerokim rowem. Stanowi przykład cmentarza austriackiego z I wojny światowej i jako taki jest historycznym miejscem pamięci.
10. Kiełczewice Maryjskie (A/1079) – cmentarz wojenny z I wojny światowej (z 1915 r.) ok. 438 żołnierzy różnych narodowości: Austriaków, Niemców, Rosjan i Polaków o powierzchni 0.42 ha. Zlokalizowany w lesie na nieznacznym wzniesieniu. Założony na planie kwadratu, otoczony wałem ziemnym - układ ok. 65 zbiorowych mogił ziemnych z I wojny światowej oraz (w ostatnim rzędzie) - 8 mogił z II wojny światowej. Stanowi on historyczne miejsce pamięci.
11. Strzyżewice (A/276) - stara stylowa kuźnia z XIX w.

Ponadto występują inne obiekty objęte ochroną:

- obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- stanowiska archeologiczne,
- zabytkowe cmentarze,
- obiekty objęte ochroną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Brak realizacji postanowień Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 oznaczający w praktyce brak realizacji zapisanych w niej inwestycji i projektów, co z kolei spowoduje szereg niekorzystnych zjawisk, tj.:

1. Zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku przedostawaniu się zanieczyszczeń głównie z sektora komunalnego. Niekontrolowany i gwałtowny rozwój zabudowy komunalnej przy jednoczesnym znacznie wolniejszym rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej może powodować powstawanie punktowych i rozproszonych źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Ponadto brak realizacji projektów w zakresie rozwoju gospodarki odpadami może powodować zwiększone ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami niebezpiecznymi.
2. Utrzymanie niezadowalającego poziomu jakości powietrza atmosferycznego – brak działań ograniczających emisję zanieczyszczeń w tym głównie emisję niską ze źródeł komunalnych i środków transportu (pył zawieszony PM10 i PM2,5, benzo(a)piren) będzie powodować dalsze pogarszanie się stanu powietrza. Skutkiem tego będzie szereg niekorzystnych zjawisk o charakterze społecznym (wzrost zachorowalności na choroby układu oddechowego, układu krążenia itp.), gospodarczym (spadek atrakcyjności regionu) oraz ekologicznym (pogorszenie zdrowotności i odporności ekosystemów oraz populacji gatunków roślin i zwierząt wrażliwych na zanieczyszczenia).
3. Przekroczenie poziomów hałasu w środowisku głównie w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, w tym szczególnie na obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Brak działań zmierzających do ograniczenia hałasu drogowego, w tym poprawa stanu infrastruktury drogowej spowoduje dalszy wzrost obciążenia hałasem.
4. Utrudnieniem w pozyskiwaniu środków na niezbędne inwestycje w Gminie, co przełoży się na niedostateczne efekty ekologiczne i spowoduje brak lub spowolnienie pozytywnych zmian w środowisku otaczającym mieszkańców.
5. Nie zostanie osiągnięty główny cel *Strategii*, czyli podniesienie poziomu życia mieszkańców Gminy w oparciu o zrównoważony rozwój. Brak realizacji wyznaczonych w *Strategii* działań inwestycyjnych związanych z infrastrukturą transportową, techniczną i środowiskową, może powodować negatywne skutki dla gospodarki, które będą objawiały się przede wszystkim brakiem nowych miejsc pracy.
6. Zahamowanie rozwoju społeczno – kulturalnego związanego z budową nowych obiektów ważnych dla społeczności lokalnej, które stwarzają możliwość zacieśniania więzów międzysąsiedzkich.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

W analizowanej *Strategii* zaproponowano szereg działań inwestycyjnych, związanych m.in. z budową dróg, budową infrastruktury technicznej (wodnej, kanalizacyjnej, gazowej), budową obiektów użyteczności publicznej (przedszkola, świetlice, boiska, ścieżki rowerowe, zbiornik retencyjny). Część z tych inwestycji może powodować oddziaływanie na środowisko jednak jego poziom można będzie ocenić dopiero podczas wydawania decyzji środowiskowej, kiedy znane będą dokładne lokalizacje i parametry techniczne poszczególnych przedsięwzięć.

Na tym etapie nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, wynikających z realizacji zapisów *Strategii*.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są procesy degradacji środowiska wynikające z działalności człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe.

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych:

Gmina Strzyżewice charakteryzuje się nie zrównoważonym rozwojem gospodarki wodno-ściekowej. Szybka realizacja sieci wodociągowej (Gmina jest zwodociągowana niemal w całości) we wszystkich miejscowościach Gminy, nie szła w parze z rozwojem sieci kanalizacyjnej. Według danych BDL GUS w 2014 roku do instalacji wodociągowej podłączonych było 86,6% mieszkańców Gminy Strzyżewice. W tym samym roku do kanalizacji podłączonych było 38,4% mieszkańców. Dostęp mieszkańców Gminy Strzyżewice do infrastruktury wodociągowej jest na wysokim poziomie. Zdecydowana większość obszaru Gminy jest pokryta siecią wodociągową.

W Gminie Strzyżewice funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków: 2 komunalne (biologiczne) oraz 1 przemysłowa, które łącznie obsługują ok. 16 % mieszkańców. Na terenie Gminy znajdują się 2 ujęcia wody w miejscowościach: Strzyżewice i Pszczela Wola. Wszystkie ujęcia wody są zmodernizowane, a woda z wodociągów odpowiada wymaganiom higieniczno-sanitarnym. Od gospodarstw wyposażonych w szamba, ścieki odbierane są na podstawie indywidualnych umów, przez prywatne firmy.

Wzdłuż tras komunikacyjnych dochodzi do infiltracji w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej do zwalczania zimowej śliskości jezdni.

Zagrożenia powietrza:

Źródłem zanieczyszczeń atmosfery na terenie Gminy jest niewątpliwie emisja niska, związana z funkcjonowaniem lokalnych systemów grzewczych opalanych paliwem stałym. Dodatkowymi czynnikami zwiększającymi to zagrożenie są przestarzałe i mało wydajne systemy grzewcze, oparte głównie na spalaniu węgla oraz niedostateczna termoizolacja budynków.

Na emisję tego rodzaju nakłada się emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych głównie od drogi wojewódzkiej. Drogi są również największym emitentem hałasu. Jest to hałas typu liniowego o zmiennym natężeniu.

Na terenie Gminy hałas przemysłowy nie ma większego znaczenia, ze względu na brak dużych zakładów przemysłowych. Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Gminy nie jest znaczący.

Zagrożenia zasobów przyrodniczych:

Potencjalnym zagrożeniem dla obszarów cennych przyrodniczo (Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu) jest m.in.

- penetracja siedlisk przyrodniczych,
- intensyfikacja użytkowania rolnego,
- wypalanie pól,
- rozwój zabudowy mieszkaniowej.

Zagrożenia powierzchni ziemi oraz gleb:

Gleba stanowi podstawowy, nieodnawialny element środowiska przyrodniczego. Jej właściwości decydujące o przydatności rolniczej, muszą być dobrze poznane i monitorowane, a istniejące zasoby szczególnie chronione.

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych,
- zanieczyszczanie gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi w obszarach osadnictwa wiejskiego nie posiadających systemów kanalizacyjnych,
- zanieczyszczenie gleb odciekami z obornika lub kiszzonek przyzmoonych na nieuszczelnionym podłożu.

Na terenie Gminy Strzyżewice nie ma zorganizowanego składowiska odpadów. Przy oczyszczalni ścieków w Piotrowicach funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Obszar Gminy należy do południowo-zachodniego rejonu gospodarki odpadami województwa lubelskiego. Odpady przewożone są na wysypisko śmieci w Kraśniku. Mimo to nadal występuje problem z nielegalnymi wysypiskami śmieci.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizowany projekt *Strategii* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale również wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice jest spójna z celami i priorytetami określonymi w dokumentach szczebla krajowego i regionalnego, takimi jak:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.),

- Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030).

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt, roślin i ludzi). Przy sporządzaniu *Strategii* uwzględniono szczegółowo poniższe cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Cele dotyczące ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z dnia 28 listopada 2016 r.).

Strategia określa kierunek interwencji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz ustala następujące działania inwestycyjne:

- 1) budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- 2) budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,
- 3) rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- 4) budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- 5) budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic.
- 6) budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- 7) rozbudowa sieci wodociągowej w Żabiej Woli,
- 8) budowa kanalizacji burzowej w Piotrowicach,
- 9) budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych,
- 10) budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- 11) budowa kolektora sanitarnego od Lublina przez teren Gminy.

Cele dotyczące oddziaływań transgranicznych zgodnie z:

- Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r.,
- Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, dotyczący długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r.,

- Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzoną w Espoo 25 lutego 1991 r.

Projekt *Strategii* respektuje ten cel, nie wprowadzając kierunków działań mogących oddziaływać transgranicznie. Mając, bowiem na uwadze fakt, że przedmiotowa Gmina nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa, a *Strategia* w całości będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zlokalizowany jest poza głównymi korytarzami ekologicznymi o znaczeniu międzynarodowym oraz zasięg potencjalnych oddziaływań mieszczących się w granicach Gminy, nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Cele dotyczące rozwoju alternatywnych i odnawialnych źródeł energii zgodnie z:

- Rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 29 września 2005 r. w sprawie udziału odnawialnej energii w UE oraz propozycji konkretnych działań. Uznaje wyjątkowe znaczenie energii odnawialnych oraz wydajności energetycznej i zachowania źródeł energii nie tylko, by zahamować pogarszanie się zdrowia osób i degradację środowiska naturalnego oraz by zapewnić zrównoważony rozwój zgodny z europejskimi celami klimatycznymi, lecz także aby przyczynić się do wprowadzania innowacji oraz rozwoju regionalnego i krajowego, rozwijać możliwości handlowe i tworzyć nowe miejsca pracy zgodnie z założeniami agendy lizbońskiej,
- Dyrektywą 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16). Nadaje instalacjom wykorzystującym OZE status narzędzi służących ochronie środowiska poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez konwencjonalne źródła energii,
- Białą Księgą UE „Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii” z 1997 roku. Powstała dla podkreślenia konieczności zwiększenia udziału energii odnawialnej w bilansie paliwowo-energetycznym Unii Europejskiej,

Strategia określa kierunek interwencji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i ekologii oraz ustala następujące działania inwestycyjne:

- 1) budowa infrastruktury umożliwiającej wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Strzyżewice,
- 2) wykonanie oświetlenia ulicznego zasilanego wiatrem i energią słoneczną,
- 3) montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- 4) montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016–2025 na środowisko przyrodnicze odniesiono się do strategicznych działań inwestycyjnych.

W analizie ważności i prawdopodobieństwa (WiP) mieszkańcy Gminy Strzyżewice ocenili ważność i prawdopodobieństwo realizacji inwestycji planowanych przez władze Gminy. Każde z działań zostało umieszczone w jednym z trzech obszarów strategicznych, odpowiadających celom strategicznym – rozwój gospodarczy, atrakcyjność mieszkalnicza i rekreacyjno-wypoczynkowa oraz rozwój społeczno-kulturalny. W obszarze dotyczącym rozwoju gospodarczego znalazło się 8 działań, w obszarze atrakcyjność mieszkalnicza i rekreacyjno-wypoczynkowa – 13 zadań oraz rozwój społeczno-kulturalny – 7 przedsięwzięć.

W stosunku do każdego zaplanowanego działania przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziem, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływanie na etapie budowy i normalnego funkcjonowania.

Zastosowano następujące podział oddziaływań:

1. Ze względu na charakter oddziaływania:

Zastosowano następujące podział ze względu na charakter oddziaływania:

- realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;

- realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;

- realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;

- brak oddziaływania - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie.

2. Ze względu na rodzaj oddziaływania:

- B** - bezpośrednie
- P** - pośrednie
- W** - wtórne
- Sk** - skumulowane

3. Ze względu na czas trwania oddziaływania:

- K** - krótkoterminowe
- Ś** - średnioterminowe
- D** - długoterminowe
- S** - stałe
- C** - chwilowe

Tabela 4. Przewidywane oddziaływania.

Nazwa inwestycji	Komponenty środowiska											
	obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	rośliny	zwierzęta	różnorodność biologiczną	życie i zdrowie ludzi	wody	powietrze i klimat	powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	gleby	krajobraz	zabytki, dobra materialne
1. Priorytet strategiczny: Rozwój gospodarczy												
Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)					B D, S							P D, S
Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców					B D, S							P D, S
Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych					B D, S							P D, S
Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców					B D, S							P D, S
Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców					B D, S							P D, S
Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.					B D, S							P D, S

Nazwa inwestycji	obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	rośliny	zwierzęta	różnorodność biologiczną	życie i zdrowie ludzi	wody	powietrze i klimat	powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	gleby	krajobraz	zabytki, dobra materialne
Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy					B D, S							P D, S
Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego					B D, S							P D, S
2. Priorytet strategiczny: Atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa												
Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)		B D, S	B D, S	B D, S	B D, S	P D, C	P D, C	B D, S		B D, S		B D, S
Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (Podlesie)		B D, S	B D, S	B D, S	B D, S	P D, C	P D, C	B D, S		B D, S		B D, S
Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)		B D, S	B D, S	B D, S	B D, S	P D, C	P D, C	B D, S		B D, S		B D, S
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S
Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S

Nazwa inwestycji	obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	rośliny	zwierzęta	różnorodność biologiczną	życie i zdrowie ludzi	wody	powietrze i klimat	powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	gleby	krajobraz	zabytki, dobra materialne
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej					B D, S	B D, S				B D, S		B D, S
Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze					B D, S		P D, S					B D, S
Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice					B D, S		P D, S					B D, S
Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice					B D, S		P D, S					B D, S
Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach		B D, S	B D, S	B D, S	B D, S	B D, S					B D, S	B D, S

Nazwa inwestycji	obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	rośliny	zwierzęta	różnorodność biologiczną	życie i zdrowie ludzi	wody	powietrze i klimat	powierzchnia ziemi	zasoby naturalne	gleby	krajobraz	zabytki, dobra materialne
3. Priorytet strategiczny: Rozwój społeczno-kulturalny												
Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach					B D, S						B D, S	B D, S
Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach					B D, S	P D, S		B D, S		B D, S	P D, S	B D, S
Budowa targowiska w Strzyżewicach					B D, S	P D, S		B D, S		B D, S	P D, S	B D, S
Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli					B D, S	P D, S		B D, S		B D, S	P D, S	B D, S
Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie					B D, S	P D, S		B D, S		B D, S	P D, S	B D, S
Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych					B D, S	P D, S		B D, S		B D, S	P D, S	B D, S
Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich					B D, S							B D, S

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

W granicach opracowania nie występują obszary Natura 2000 w związku z tym ustalenia *Strategii* nie będą miały na nie wpływu.

Strategia nie odnosi się bezpośrednio do obszarów chronionych występujących w granicach Gminy. Zasięg terytorialny większości zadań w ramach *Strategii* obejmuje tereny przekształcone antropogenicznie, w tym głównie tereny mieszkalnictwa.

Pośrednie oddziaływania na obszary chronione będą wnikały z oddziaływań na poszczególne geokomponenty, które zostały opisane w poniższych rozdziałach.

W ramach analizowanej Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przewiduje się realizację zadań o charakterze inwestycyjnym, są to:

- uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Pszczelej Woli,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice.

Inwestycje, zwłaszcza związane z budową nowych dróg oraz infrastruktury technicznej mogą zostać zaliczone do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko. Jednak ich dokładny charakter i możliwe oddziaływanie powinno zostać ocenione na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Konkretnie przedsięwzięcia będą mogły być zrealizowane dopiero gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykaże brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i cele ochrony Czerniejowskiego OChK lub gdy zajdą inne wyjątkowe okoliczności dopuszczone prawnie.

Czerniejowski OChK, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o różnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Czynna ochrona ekosystemów Czerniejowskiego OChK realizowane jest poprzez:

- 1) zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód;
- 2) zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, głównie poprzez zachowanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów;
- 3) uwzględnianie potrzeb ochrony przyrody w gospodarce człowieka, w tym w gospodarce rolnej, leśnej, wodnej, rybackiej i turystyce;

- 4) ochrona i kształtowanie zadrzewień, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień nadwodnych i śródpolnych;
- 5) ochrona specyficznych cech krajobrazu, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu (ostańce, progi i krawędzie denudacyjne, doliny rzeczne, starorzeczy, suche doliny);
- 6) dążenie do odtworzenia dawnych odmian drzew owocowych i ras zwierząt hodowlanych;
- 7) tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków;
- 8) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w sposób umożliwiający zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz wartości kulturowych, w szczególności przez: ochronę otwartej przestrzeni przed nadmierną zabudową, zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych, kształtowanie zalesień w sposób optymalny dla ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych, ochronę punktów, osi i przedpoli widokowych, usuwanie lub przesłanianie antropogenicznych elementów dysharmonijnych w krajobrazie;
- 9) dążenie do rewitalizacji zespołów zabudowy, w tym układów zabytkowych, propagowanie tradycyjnych cech architektury;
- 10) eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodnościekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb.

W Czerniejowskim OChK zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Czerniejowskiego OChK);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (nie dotyczy prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody);
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu (nie dotyczy terenów, dla których udzielono koncesji na wydobywanie kopalin przed dniem wejścia w życie rozporządzenia ustanawiającego Czerniejowski OChK);
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej (nie dotyczy obiektów lokalizowanych w obszarach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin lub w ciągach istniejącej zabudowy).

Analizowana Strategia uwzględnia obowiązujące zakazy i nakazy, i jest zgodna z rozporządzeniem dotyczącym tego obszaru.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Dobry stan środowiska naturalnego decyduje w znaczącym stopniu o warunkach życia mieszkańców, zdolności do przyciągania nowych inwestycji, a tym samym – rozwoju infrastruktury i usług publicznych.

Strategia ma charakter długookresowy i zawiera zadania, których realizacja będzie oddziaływać bezpośrednio na różnorodność biologiczną, roślinność i zwierzęta, jak również zadania wyznaczające ramy dla dalszych działań, których realizacja będzie się wiązać z oddziaływaniem na powyższe elementy środowiska przyrodniczego. Część z tych zadań będzie miała pozytywny wpływ, część z nich będzie ingerować tylko w czasie realizacji zadań. Niemniej powstałe oddziaływania wpisują się w proces rozwoju gospodarczego Gminy i pod warunkiem przestrzegania przy ich realizacji obowiązujących przepisów wpływ ten nie będzie znaczący.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi oraz z terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. W wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Na etapie realizacji oraz eksploatacji trasy komunikacyjne wpływać będą również na stan zieleni znajdującej się w otoczeniu dróg i innych elementów komunikacyjnych. Zaleca się aby przy realizacji tych dróg projektować tereny zieleni wysokiej wzdłuż tras komunikacyjnych składające się z gatunków rodzimych, uwzględniających lokalne uwarunkowania siedliskowe i krajobrazowe. Projektowana zieleń powinna w miarę możliwości łączyć istniejące naturalne lub półnaturalne ekosystemy, znajdujące się w pobliżu drogi, kształtując w ten sposób nowe korytarze ekologiczne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały.

Pozytywny wpływ na etapie funkcjonowania nastąpi również wskutek uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, w ramach której planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków w miejscach gdzie tej sieci nie będzie. Powyższe działania przyniosą pozytywny efekt poprzez zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach i glebie, a przez to poprawią się warunki bytowania zwierząt i roślin. Należy jednak zaznaczyć, że na etapie budowy powyższe działanie przyniesie krótkotrwałe negatywne oddziaływania.

Oceniany dokument zakłada upowszechnianie Odnawialnych Źródeł Energii poprzez montaż instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych i użyteczności publicznej.

Strategia zawiera działanie polegające na tworzeniu terenów rekreacyjnych (budowa zbiornika retencyjnego w Strzyżewicach). W ramach działania planuje się, że w odpowiedni sposób zostaną zagospodarowane przestrzenie wokół szkół i placów zabaw oraz tereny zlokalizowane przy zbiorniku wodnym. Tereny te, w zależności od pełnionej funkcji, zostaną wzbogacone układem roślinnym oraz elementami małej architektury, umożliwiającymi rekreację oraz prawidłową gospodarkę odpadami. Działanie to pozytywnie wpłynie na

rozpatrywane komponenty środowiska, planowane działania uchronią uwzględnione tereny przed intensywnymi procesami urbanizacji i degradacyjną środowiska przyrodniczego. Negatywne oddziaływanie będzie związane z etapem budowy w wyniku, którego zniszczeniu ulegnie istniejąca szata roślinna. Po wybudowaniu zbiornik stanie się nowym siedliskiem dla zupełnie innych gatunków niż dotychczas co wpłynie pozytywnie na bioróżnorodność.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Większość działań nieinwestycyjnych wyznaczonych w projekcie *Strategii* ma charakter społeczny. Pozytywne oddziaływanie realizacji zapisów dokumentu na ludność jest oczywiste i będzie miało wieloaspektowy charakter, zarówno w sferze materialnej, jak i pozamaterialnej. Wyraża się to w przyjętej misji, w której „*Gmina Strzyżewice jest dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem mieszkalniczym i gospodarczym, o stale rosnącym poziomie życia, zamożności i aktywności społecznej mieszkańców, dzięki efektywnemu wykorzystaniu położenia oraz wewnętrznych (endogenicznych) potencjałów, rozwoju przedsiębiorczości i infrastruktury technicznej, przy poszanowaniu środowiska naturalnego*”.

Realizacja przedsięwzięć ujętych w *Strategii* wpłynie na aktywizację mieszkańców oraz ułatwi im rewitalizację społeczną. Umożliwi przyjemne spędzanie czasu wolnego nie tylko mieszkańcom, ale również osobom odwiedzającym Gminę. Realizacja działań w sferze przestrzeni i gospodarki wpłynie bezpośrednio na wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców i turystów, natomiast konkretne działania społeczne dotyczyć będą rozwoju zasobów ludzkich, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych. Realizacja projektu wpłynie na pobudzenie wzrostu społeczno - gospodarczego. Powstaną nowe przedsiębiorstwa oraz nowe miejsca pracy, co wpłynie na zmniejszenie się bezrobocia, poprawie ulegną warunki ekonomiczne mieszkańców Gminy.

Stabilny i trwały wzrost gospodarczy, będzie realizowany przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i poszanowaniu lokalnej tradycji oraz spuścizny historii i dziedzictwa kulturowego. Mieszkańcy i ich organizacje będą się aktywnie angażować w działania na rzecz lokalnej wspólnoty, a lokalny samorząd będzie wykorzystywał szanse rozwojowe związane z suburbanizacją Gminy i budowanym potencjałem obszaru funkcjonalnego skupionego wokół miasta Lublin.

Potencjalne bezpośrednie oddziaływanie w zakresie bezpieczeństwa i wpływu na zdrowie mieszkańców może wystąpić podczas prac związanych z rozbudową lub modernizacją infrastruktury drogowej. Prace te mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego i kołowego, w związku z powyższym istotne jest odpowiednio wczesne poinformowanie lokalnej ludności o prowadzonych pracach budowlanych i ziemnych, które umożliwi przygotowanie się do ewentualnych utrudnień.

9.4. Oddziaływanie na wody

Strategia uwzględnia zapisy zawarte w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne w kwestii dotyczącej celów środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych, którymi są:

- 1) *zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;*
- 2) *zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;*
- 3) *ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.*

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu.

W ramach *Strategii* przewidziano działania mające na celu kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy. W ramach tego celu zakłada się rozbudowę i modernizację gminnej sieci kanalizacji sanitarnej, rozbudowę zbiorczej oczyszczalni ścieków oraz budowę indywidualnych oczyszczalni przydomowych. Powyższe działania wpłyną bezpośrednio na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska.

Modernizacja oraz budowa nowych odcinków dróg z zachowaniem zasad ochrony środowiska pozwoli na ujęcie ścieków deszczowych z powierzchni utwardzonych i podczyszczenie tych ścieków do wymaganych standardów. Ograniczeniu ulegną zatem wielkości ładunków zanieczyszczeń (ropopochodnych i zawiesin) wprowadzanych w sposób bezpośredni do środowiska. Z dróg spływają nieoczyszczone wody zawierające substancje ropopochodne i metale ciężkie oraz sól używaną do zwalczania zimowej śliskości jezdni, które poprzez system rowów przydrożnych infiltrują do gleby i wód. Jest to oddziaływanie pośrednie, długoterminowe i chwilowe.

W celu dotrzymania wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej niezbędne jest podjęcie zintegrowanych działań w celu przywrócenia lub utrzymania dobrego stanu/potencjału wód. Wiele działań wyznaczonych w *Strategii* ma charakter neutralny, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne. Jednakże wdrożenie projektów związanych dalszą rozbudową i modernizacją systemu kanalizacji sanitarnej ograniczy wielkość zanieczyszczeń przedostających się do wód powierzchniowych i podziemnych.

W trakcie swojej prawidłowej pracy ogniwa fotowoltaiczne nie będą oddziaływały w żadnym stopniu na wody powierzchniowe i podziemne. Zmianie nie ulegną stosunki wodne – wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiąkać w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Projektowany zbiornik retencyjny z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach położony jest w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych Bystrzyca do Kosarzewki (jcw PLRW2000624629). Dla tej jcw aktualny stan określono jako zły oraz zagrożenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. Cel środowiskowy to jest stan ekologiczny i stan chemiczny określono jako dobry. Zbiornik nie wpłynie negatywnie na elementy biologiczne, morfologiczne oraz fizykochemiczne jednolitej części wód powierzchniowych, w obrębie której będzie zlokalizowany.

W wyniku budowy zbiornika wodnego dotychczasowy system obiegu wody, miejscowo może ulec przekształceniu (nagromadzenie dużej ilości wody podziemnej w niecce zbiornika). Jednak sam fakt retencjonowania wody jest zjawiskiem pozytywnym i potrzebnym dla całego ekosystemu oraz gospodarki rolnej zwłaszcza w losowych sytuacjach awaryjnych na przykład suszach.

Zapisy zawarte w projekcie Strategii związane z rozwojem infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej, budową indywidualnych oraz zbiorczych oczyszczalni ścieków bezpośrednio przyczynią się do poprawy stanu środowiska oraz do osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Strategia przewiduje realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych, w tym m.in. rozbudowę i modernizację dróg, remont i rewitalizację obszarów i obiektów użyteczności publicznej, zagospodarowanie terenów na cele sportowo-rekreacyjne, uzbrojenie terenów, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej.

W trakcie prac budowlanych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmoczone

ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Działaniami wpływający korzystnie na jakość powietrza są wszelkie działania związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych (drogi), punktowych (zakłady produkcyjne) oraz rozproszonych (źródła komunalne).

Bezpośrednie pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego w obszarze Gminy Strzyżewice będą miały wszelkie działania związane ze wzrostem wykorzystania OZE. Przewiduje się montaż instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych. Wszelkie te działania przełożą się bezpośrednio na ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialne surowce energetyczne, a tym samym zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do powietrza atmosferycznego.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku na terenach o określonym przeznaczeniu i charakterze zagospodarowania jest normowany przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 29 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W rozporządzeniu różne rodzaje terenu mają przypisane wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu dla różnych przedziałów czasu.

Na największe potencjalne uciążliwości akustyczne w tym obszarze narażone są tereny przylegające do istniejącej drogi wojewódzkiej nr 834 oraz dróg powiatowych. W *Strategii* przewiduje się rozbudowę układu komunikacyjnego, remonty już istniejących ciągów oraz modernizacją infrastruktury towarzyszącej. Może to spowodować występowanie ponadnormatywnego hałasu w trakcie ich budowy oraz eksploatacji.

Realizacja postanowień *Strategii* może powodować wzmożony ruch spowodowany np. przeniesieniem części ruchu na nowe odcinki dróg. Może to być przyczyną większej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Oprócz zanieczyszczeń z procesu spalania paliw pędnych w silnikach pojazdów będzie występować emisja pyłów i innych związków na skutek ścierania opon i nawierzchni drogowej. Dlatego na terenach w pobliżu dróg należy zastosować odpowiednie środki techniczne, które zapewnią dotrzymanie wymaganych prawem standardów akustycznych, są to m.in.:

- stosowaniu rozwiązań technologicznych służących zabezpieczeniu przed przenikaniem hałasu do budynków przeznaczonych na pobyt ludzi zlokalizowanych w terenach, gdzie dopuszczalne poziomy hałasu są lub mogą być przekroczone,
- ograniczeniu lokalizacji nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- modernizacji dróg, w tym w szczególności stosowaniu nawierzchni ograniczających emisję hałasu, zwiększeniu ich przepustowości,
- stosowaniu ekranów dźwiękochłonnych na odcinkach biegnących w sąsiedztwie terenów istniejącej zabudowy,
- stosowaniu technicznych środków uspokajania ruchu,
- remonty i modernizacje jezdni,
- stosowanie cichej nawierzchni,
- odpowiednia regulacja ruchu tranzytowego zwłaszcza ciężkiego,
- kontrola i ograniczanie prędkości ruchu pojazdów.

Tak szczegółowe i konkretne działania przekraczają zakres ustaleń zapisywanych w strategiach rozwoju gmin, jednak należy brać je pod uwagę w momencie projektowania i realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Modernizacja dróg, realizowana w nowoczesnych technologiach powinna bezpośrednio i w sposób pozytywny przyczynić się do zmniejszenia ich oddziaływania na tereny chronione, dzięki czemu dotrzymane zostaną obowiązujące standardy akustyczne.

Wpływ realizacji ustaleń *Strategii* na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną w odniesieniu do dokumentu pt. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (w skrócie SPA 2020).

Dokument SPA 2020 ma w założeniach wskazywać cele i kierunki działań adaptacyjnych do zmian klimatu, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. Wrażliwość tych sektorów i obszarów została określona, jak podaje się w analizowanym dokumencie, w oparciu o przyjęte scenariusze zmian klimatu. Na tej podstawie zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z krajowymi dokumentami strategicznymi, przede wszystkim ze Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju 2020 i strategiami zintegrowanymi. Oceniana *Strategia* opiera się na dokumentach strategicznych w tym na wymienionej wyżej Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Najistotniejszym kierunkiem działań zapisanym w SPA 2020, który został uwzględniony w *Strategii* jest dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, który został implementowany poprzez upowszechnianie Odnawialnych Źródeł Energii.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

W wyniku realizacji inwestycji komunikacyjnych, nowych elementów infrastruktury technicznej oraz powstania nowej zabudowy nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu (z wyłączeniem realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury podziemnej).

Część działań wyznaczonych w projekcie *Strategii* ma charakter pozytywny, ale są działania, które mogą oddziaływać negatywnie. Należy mieć na uwadze, że powierzchnia ziemi w obrębie zabudowy jest już przekształcona antropogenicznie, a więc realizacja działań zapisanych w *Strategii* w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych (tereny zabudowy mieszkaniowej, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sportowo-rekreacyjne, drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą).

Przy realizacji inwestycji mogących oddziaływać na środowisko ich wpływ określany będzie poprzez procedurę oceny oddziaływania na środowisko.

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy ograniczy potencjalny negatywny wpływ terenów zurbanizowanych na gleby poprzez zmniejszenie ilości wprowadzanych ładunków zanieczyszczeń.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Na polepszenie krajobrazu antropogenicznego wpłyną wszelkie prace związane z modernizacją istniejącej infrastruktury (dróg, budynków, infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej). Założone prace modernizacyjne mają na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez uzyskanie korzystnego stanu przestrzeni.

Bezpośredni wpływ na krajobraz Gminy będzie miała budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach oraz rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach.

Inne mniejsze przedsięwzięcia wpłyną pośrednio na estetyzację i uporządkowanie przestrzeni wiejskiej, są to:

- budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- budowa targowiska w Strzyżewicach,
- budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych.

W ramach inwestycji wykorzystujących Odnawialne Źródła Energii (OZE) przewidzianych do realizacji w analizowanej *Strategii* na terenie Gminy Strzyżewice zakłada się montaż instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych. Montaż instalacji będzie wykonany na budynkach indywidualnych, zgodnie z wnioskami złożonymi przez zainteresowanych mieszkańców. W tej chwili nie jest znana dokładna lokalizacja, parametry techniczne ani ilość zamontowanych konstrukcji. Informacje te zostaną dopiero sprecyzowane na etapie przygotowywania odpowiednich przetargów i wniosków o dofinansowanie do inwestycji. Niemniej będą to instalacje o niewielkich rozmiarach, które zazwyczaj montowane są na dachach budynków (opcjonalnie na ziemi, na stelażach) w indywidualnych gospodarstwach.

Instalacje wykorzystujące OZE są rozwiązaniem przyjaznym dla środowiska ponieważ:

- nie oddziałują bezpośrednio negatywnie na środowisko,
- umożliwiają wykorzystanie praktycznie nieograniczonych zasobów energii odnawialnej,
- w trakcie eksploatacji nie wydzielają substancji zanieczyszczających środowisko naturalne,
- nie wymagają doprowadzenia i składowania paliwa,
- są wygodne i czyste

Pojedyncze instalacje fotowoltaiczne montowane na budynkach jednorodzinnych mają rozmiar rzędu zaledwie 20-30 m², kolektory słoneczne są jeszcze mniejsze. Ponadto związane są ściśle z terenami już zabudowanymi. W związku z tym nie będą oddziaływać negatywnie na krajobraz Gminy Strzyżewice.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Wszelkie działania związane z Priorytetem strategicznym „Rozwój gospodarczy” sprzyjają efektywnemu wykorzystaniu zasobów na potrzeby przedsiębiorczości m.in. poprzez tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych, uzbrajanie terenów, rozwój wszystkich sektorów gospodarki, organizację warsztatów i szkoleń dla mieszkańców przyczyniając się pośrednio do zwiększenia zasobów dóbr materialnych.

Działaniem, które bezpośrednio odnosi się do ochrony zabytków jest rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach. Przyczyni się to do poprawy stanu technicznego obiektu oraz wpłynie na krajobraz miejscowości. Długoterminowym i stałym skutkiem tego działania będzie wzrost atrakcyjności turystycznej Gminy.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Oddziaływania poszczególnych zadań ujętych w *Strategii* będą się nakładały w przypadku ich równoczesnej realizacji. Największe oddziaływanie skumulowane wystąpić może w przypadku działań zmierzających do poprawy układu komunikacyjnego oraz w ramach uregulowania gospodarki ściekowej. Poszczególne zadania inwestycyjne mogą w krótkim czasie oddziaływać na powietrze atmosferyczne i powierzchnię terenu. Należy jednak podkreślić, że

natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych. Harmonogram realizacji zadań zostanie tak skonstruowany, aby z jednej strony uwzględnić technologię robót, z drugiej zaś ograniczyć kumulację uciążliwych oddziaływań.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji w tym samym czasie innych programów lub planów na terenie Gminy.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Jak wynika z analizy przeprowadzonej w ramach Prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016 -2025, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji postanowień *Strategii* i w przypadku większości założeń uciążliwość będzie ograniczała się do etapu realizacji poszczególnych przedsięwzięć (etapu budowy i modernizacji). Zdecydowana większość planowanych inwestycji będzie realizowana na obszarach przekształconych przez działalność człowieka. Jednakże zgodnie z zasadą zapobiegania oraz minimalizacji skutków oddziaływań, należy na etapie projektowania, realizacji oraz eksploatacji poszczególnych przedsięwzięć uwzględnić i zastosować działania łagodzące możliwe negatywne oddziaływania na środowisko.

Największe potencjalne oddziaływanie na środowisko w tym obszarze wiąże się z realizacją inwestycji drogowych (budowa i modernizacja dróg gminnych), budową infrastruktury technicznej oraz budowa nowych obiektów kubaturowych. Realizacja planowanych działań inwestycyjnych może prowadzić lokalnie do przekształcania powierzchni ziemi, zmiany stosunków wodnych, zanieczyszczenia wód, pogorszenia klimatu akustycznego i jakości powietrza, a także powstania barier migracyjnych dla zwierząt. Możliwe działania minimalizujące negatywne oddziaływania:

- przed przystąpieniem do realizacji inwestycji należy rozważyć racjonalne warianty alternatywne, w tym przede wszystkim warianty lokalizacyjne pozwalające na zoptymalizowanie korzyści i szkód wywołanych realizacją inwestycji,
- na etapie projektowania należy przeanalizować lokalizację inwestycji na tle cennych przyrodniczo siedlisk i stanowisk oraz przebiegu korytarzy ekologicznych, w tym przede wszystkim naturalnych cieków wodnych,
- w przypadku wystąpienia możliwości przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku stwierdzonych na etapie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko lub rzeczywistego przekroczenia tych poziomów stwierdzonych na podstawie pomiarów w fazie eksploatacji infrastruktury, należy zastosować środki ograniczające rozprzestrzenianie się hałasu w środowisku, np. ekrany akustyczne, dźwiękochłonne materiały budowlane.

Inwestycje liniowe, w tym przede wszystkim nowe odcinki dróg, należy projektować oraz wykonać zgodnie z dobą praktyką w zakresie budowy szlaków komunikacji drogowej. Oznacza to przede wszystkim projektowanie przejść dla małych i dużych zwierząt, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej, wyposażenie dróg w kanalizację deszczową z podczyszczeniem ścieków deszczowych przed wprowadzeniem do środowiska itp.

Ogólne wytyczne dla realizacji inwestycji liniowych i obszarowych w zakresie oddziaływania na środowisko przyrodnicze sprawdzają się do poniższych wytycznych:

- nie mogą one zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego,

- nie mogą tworzyć barier w kształtowaniu układów przestrzennych, a zwłaszcza zagrożeń hałasem dla zabudowy w obszarach miejskich i podmiejskich,
- nie mogą powodować ograniczenia lub przerwania drożności korytarzy ekologicznych w dolinach rzek i cieków.

Budowa nowych dróg gminnych powinna być każdorazowo przedmiotem kwalifikacji i/lub oceny wpływu na świat zwierzęcy i roślinny w zależności od zakresu przedsięwzięcia i jego lokalizacji.

Na obecnym etapie nie ma możliwości odniesienia się do wystąpienia potencjalnego znaczącego oddziaływania na obszary chronione w związku z realizacją postanowień *Strategii*. Warianty kompensacji przyrodniczej dla poszczególnych inwestycji powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć zgodnie z przepisami odrębnymi. Decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej, stwierdza się konieczność jej wykonania.

Powyższe działania powinny zostać uwzględnione w *Strategii* oraz na etapie projektowania, wykonania i eksploatacji inwestycji na terenie Gminy. Ponadto wszelkie działania o charakterze budowlanym powinny spełniać podstawowe wymagania dotyczące BHP i ochrony środowiska.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że w prognozie oddziaływania na środowisko należy przedstawić rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Strategii* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016–2025 to uporządkowany zbiór działań oparty na dostępnej wiedzy i istniejących obecnie uwarunkowaniach opracowanych pod kątem osiągnięcia celów głównych i zmierzających do rozwoju Gminy. Dokument *Strategii* charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawiera propozycji konkretnych działań i nie ma odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Wobec powyższych przesłanek dotyczących w zasadzie każdego wieloaspektowego dokumentu, niniejsza *Prognoza* nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów *Strategii*, do czego przyczynił się brak możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Rozpatrywanie wariantów przyjętych założeń *Strategii* miało miejsce w toku opracowywania dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje w ramach zespołu projektowego z przedstawicielami różnych środowisk oraz ankietowania mieszkańców Gminy. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji *Strategii*.

Należy również podkreślić, że większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach *Strategii* ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Zdefiniowane w *Strategii* zadania, będące narzędziem służącym do spełnienia celów dokumentu nie mają charakteru tzw. twardych założeń, a wskazują raczej kierunek aktywności, pozwalający na elastyczny dobór formy ich realizacji. Alternatywą dla przyjętych rozwiązań, pojawiającą się w późniejszym etapie wdrażania projektu, może być:

- wybór innych budynków, które mają zostać modernizowane,

- wybór innych materiałów budowlanych, bardziej ekologicznych,
- wybór innej technologii,
- zmiana kolejności działań, wynikająca z nakładania się prac bądź też z zachwiania harmonogramu robót lub też innych czynników, które w chwili obecnej ciężko kwalifikować.

Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą niewielkie i w większości przypadków mogą występować na etapie budowy.

12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016–2025 została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, a mianowicie Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres opracowania niniejszego dokumentu został sporządzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w ww. ustawie oraz uzgodnieniami dokonanyymi z właściwymi organami: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskim Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Lublinie.

Celem wykonania *Prognozy* była analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z wdrażaniem projektu *Strategii* oraz określenie jego wpływu na poszczególne komponenty środowiska, a także stwierdzenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi.

W *Prognozie* opisano szczegółowo teren Gminy Strzyżewice, z podaniem charakterystyki przyrodniczej, demograficznej i gospodarczej. Przedstawiono stan środowiska na terenie Gminy: zasoby przyrody, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, stan powietrza atmosferycznego i zasoby geologiczne.

Omówiono zawartość dokumentu *Strategii*, jej cele i wyznaczone kierunki działań. Porównano, czy zapisy zawarte w *Strategii* są zgodne z zapisami innych dokumentów wyższego szczebla ustalone na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

W *Prognozie* omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska oraz skutki gospodarcze i społeczne w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie *Strategii*. W dalszym etapie dokonano analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją zadań rozwojowych. Omówiono wpływ tych zadań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludność, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziem, klimat, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz obszary chronione. Stwierdzono, że duża część zadań wyznaczonych w *Strategii* ma charakter bezinwestycyjny – organizacyjny, koncepcyjny, planistyczny, kontrolny lub doradczy. Przeprowadzona analiza wpływu działań inwestycyjnych na środowisko wykazała, że nie będą one oddziaływać znacząco na środowisko. Z oceny oddziaływania wpływu planowanych zadań wynika, że w prawie wszystkich przypadkach zamierzenia *Strategii* będą mieć co najmniej potencjalnie korzystny lub neutralny wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Realizacja projektu w głównej mierze wpłynie pozytywnie na:

- mieszkańców – ze względu na realizację szeregu działań przyczyniających się do poprawy jakości życia i rozwoju lokalnej społeczności, m. in. dotyczących budowy infrastruktury drogowej i technicznej oraz szereg nieinwestycyjnych działań społeczno – kulturalnych,
- klimat i powietrze – ze względu na działania ograniczające emisję pyłów i zanieczyszczeń do atmosfery oraz rozwój Odnawialnych Źródeł Energii,

- lokalny krajobraz – ze względu na poprawę wizerunku miejscowości,
- dobra materialne – ze względu na poprawę ich stanu technicznego i wizerunku.

Należy jednak pamiętać, że realizacja wielu zadań *Strategii* wiąże się z pracami remontowo-budowlanymi i ziemnymi, które mogą być uciążliwe dla środowiska naturalnego i ludzi. Dużo zależy od etapu planowania i szczegółowego rozpoznania celowości, formy i sposobu prowadzenia inwestycji. Na etapie budowy realizacja prawie wszystkich zadań może w pewnym zakresie oddziaływać na środowisko, jednak nie powinno to być oddziaływanie znaczące. Negatywne oddziaływania, związane głównie z emisją gazów i pyłów do atmosfery oraz emisją hałasu, będą miały charakter krótkotrwały, chwilowy i nie wpłyną w znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska. W pojedynczych przypadkach zmiany w środowisku będą trwałe, np. nastąpi zanik terenów otwartych w miejscach budowy nowych obiektów budowlanych. Oddziaływania te mogą być znacznie ograniczone, w zależności od poprawności wykonania projektu, trzymania się harmonogramu robót i przestrzegania podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych.

W *Prognozie* przedstawiono szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji zamierzeń wytyczonych w *Strategii*. Ze względu na ogólne zapisy ocenianego dokumentu, proponowane działania minimalizujące i kompensujące oddziaływanie negatywne również mają charakter ogólny i wskazują raczej kierunki tych działań, które będą podlegać uszczegółowieniu podczas realizacji konkretnych przedsięwzięć.

Z uwagi na położenie geograficzne Gminy Strzyżewice oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Strategii* nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

W *Prognozie* przedstawiono przewidywalną metodę analizy skutków realizacji *Strategii*, którą będzie monitoring wdrażania *Strategii*. Będzie się on odbywał poprzez analizę wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania. Za zarządzanie *Strategią* oraz za nadzorowanie wdrażania poszczególnych zadań będzie bezpośrednio odpowiadał Urząd Gminy Strzyżewice.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
4. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z dnia 28 listopada 2016 r.).
5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
6. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Rada Ministrów RP, Warszawa, 2008.
7. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
8. Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019, Lublin 2012.
9. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2013 roku, WIOŚ w Lublinie 2014.
10. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2014 roku, WIOŚ w Lublinie 2015.
11. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015 roku, WIOŚ w Lublinie 2016.
12. Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 – projekt.
13. Strategię Rozwoju Lokalnego Gminy Strzyżewice na lata 2007-2020, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XIV/68/07 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 26 listopada 2007 roku.
14. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.
15. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzyżewice uchwalone Uchwałą Rady Gminy Strzyżewice Nr LVII/235/10 z dnia 26 października 2010 r. w sprawie zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzyżewice.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.

5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1153 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 909 z późn. zm.).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 672).
11. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 469 z późn. zm.).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. Poz. 778 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1446 z późn. zm.).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1131 z późn. zm.).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1987 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 71).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).

27. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
28. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
29. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
2. www.geoportal.gov.pl
3. www.imgw.pl
4. www.mrr.gov.pl
5. www.natura2000.gdos.gov.pl
6. www.pgi.gov.pl
7. www.strzyzewice.lubelskie.pl

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

